

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Bathányi-utca 5. sz.

Városi zálogház.

A lelkeket fárasztó országos politikai izgalmakat jól esik felváltani helyi ügyekkel, különösen olyanokkal, amelyekből megvalósulásuk esetén csak jó háromolhatnak a közre.

Megtettük ezt többször, megtesszük most is egy eszme felvetésével, melyet ma egyik városi virilis bizottsági tag hangoztatott és amely eszmének megvalósítása másra, mint a közjóra nem vezethetne.

De ha fel is vetjük az eszmét, nem mondjuk, hogy annak a megvalósítása könnyű dolog, hogy a megvalósítás akadályául a város körütekintő, a városi vagyonkezelés legapróbb részleteit is ismerő vezérférfiak nem tudnak olyan ellenvetéseket felhozni, melyek a megvalósítás komoly akadályainak kell, hogy tekintessenek. Mi csak a virilis bizottsági tag megszivlelendő eszméjét ismétljük, kötelességszerűen.

Ezt az eszmét György Mór vetette föl társalgás közben. Eszméjének életet az adott, hogy most egy új zálogházat alapítanak Szabadkán részvénytökével. Ez a szegény ember sorsán segíteni fog, mert bizonyára csökkenteni fogja a zálogkölcsonök után szedett kamatok nagyságát anélkül, hogy a részvényesek érdekei a legkisebb kockázatot is szenvednék. Az új intézményt tehát csak örömmel üdvözölhetjük.

Az említett bizottsági tag azonban az új jóval nem elégedett meg, hanem tovább kereste a jobbat. A részvénytökéről eszébe jutott neki egy hatalmas töke, melylyel, köszönet a város új polgármesterének és vezetőségének, törvényhatóságunk rendelkezik. Ez a töke az elkerülhetetlen kényszerűség nyomása alatt ma a helybeli pénzintézetekben kamatozik úgy, ahogyan ez időszerint jobban nem is kamatozhatnak.

Kérdés most az, vajon ezt a hatalmas tökét nem lehetne-e

jövedelmezőbbé tenni kockázat nélkül? Erre a feleletet meg is adta a városi zálogház eszméjének felvetésével. Szerinte ez a zálogház kockázat nélkül létesíthető volna. És pedig a következő okokból.

Az arany és ezüst értéktárgyakra kockázat nélkül adhatni kölcsönt 8⁰/₀-ra. A ruhaneműkre 12⁰/₀-ra. Ez a városi tökét jövedelmezőbbé, sokkal jövedelmezőbbé tenné még akkor is, ha a kezelési költségeket levonják. És pedig, ismétljük, jövedelmezőbbé tenni kockázat nélkül, mert az esetleges árverésen kölcsönösszeg és kamat bőven megtérülne.

Ez az első szempont. A második ennél nem kevésbé fontos. És ez a következő:

A zálogkölcsonökre szoruló a legnagyobb általánosságban a társadalom azon osztályából kerülnek ki, amelynek más hitelforrás rendelkezésére nem áll. Tehát kényszerből, nyomasztó kényszerből kénytelen sokszor legkedvesebb tárgyait elzálogosítani. És ekkor még csak abba a megérdemelt előnybe sem részesül, hogy a töke vele szemben méltányosságot gyakorolna. Sőt ellenkezőleg, sokkal magasabb kamatot kénytelen fizetni, mint a kivételesen pénzre szoruló vagyonosabb osztály. Kénytelen 12, 15, 20⁰/₀-kot fizetni.

A városi zálogház felállításával ez a vizzásság — mert bármiképen gondolkodjunk is, csak vizzásság ez megszűnik. A pénzre szoruló szegény néposztály 8⁰/₀ kamatra kapna zálogkölcsonöt, s nagyobb kamatot csak a ruhaneműek után fizetne azért, mert e zálogtárgy értéke pontosan meg nem állapítható.

Ha e két előnyt mérlegeljük, kívánatosnak tartjuk azt, amit az indítványozó, hogy ugyanis ezen eszme megvitatására az illetékes körök előzetes értekezletet hívjanak össze, s ha lehet, megvalósítsák. Ha nem lehet, ebben az esetben meg kellene nyugodnunk annál is inkább,

mert törvényhatóságunk vezér férfiai bizonyára jobban fogják tudni mérlegelni a megvalósítást gátló körülményeket, mint a jóakaratuak, akiknek azonban az érdemét szintén kénytelenek vagyunk elismerni, ha ezt az érdemét csak jó szándékkal, jó eszmével szerezték is meg.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márc. 1.

A helyzet változatlan. Ezt irtuk tegnap, meg tegnapelőtt és ma hozzáfűzhetjük, hogy a helyzet mérőbben változatlan.

Tegnap Kossuth Ferenc cikke foglalkoztatta a helyzetet, ma Apponyi Albert gróf nyilatkozott meg. Egy és ugyanazt mondják. Apponyi cikke parafrazisa Kossuth cikkének, de azért van közöttük eltérés. Kossuth Ferenc az mondja, hogy a koalíciós baloldalnak programja van, Apponyi csak munkaprogramot koncedál. Nagy a differencia a kettő között, bár mind a kettő a 48-as elvektől való abdikálást jelenti. Mert amikor a függetlenségi párt megalakult 1867-ben a 67-es XII. törvénycikk ellen, az abban foglalt közös intézmények megostromolására alakult meg. Most pedig a 48 egy kalap alá került a 67-tel, jól lehet Kossuth is, Apponyi is azt mondja, hogy a koalíciós programban nincs benne sem a 67-es törvények megszüntetése, sem a perszonális unio életbe léptetése. Mi most nem bocsátkozunk közjogi vitába, nem akarjuk vitatni, melyik a helyesebb közjogi alap, csak egy kérdésünk van, amikor a 48-as pártoknak a 67-tel való amalgamizációja megindult, vajon az a hatalmas pozitívum, amely a 48-at alkotja, benne van-e az új programban. Ez a pozitívum az 1848-as törvényekben lefektetett szabadelvűség. Kérdjük, benne van-e ez a koalíciós új programban? Kérdjük azért, mert félnünk kell, hogy nincsen benn. És ügylatszük, nincsen benne, mert a néppárt sikkasztja el.

Tessék a lapokat elolvasni, de megirtuk mi is, hogy a néppárt ígéretet kapott, hogy az 1894-ben

inaugurált egyházpolitikának folytatása nem lesz, aminek első következménye, hogy a felekezeti iskolák államosítása megakad. Hol itt a liberalizmus? Hol itt az 1848-as törvények pozitívuma?

Azt hisszük tehát, hogy ehhez a kulisszák mögött megalkotott programhoz a nemzetnek is lesz hozzászólása.

* * *

A függetlenségi körökben ma dél előtt az a hír volt elterjedve, hogy Andrassy Gyula gróf a királynak azt tanácsolta, hogy új házfelosztást engedjen el.

Tisza István Bécsben.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1905. március 1.

Ő felség ma délután kihallgatáson fogadta Tisza István grófot. Ő felsége meghallgatta Tisza István előterjesztését, aki az összes pártok vezérférfainak kihallgatását javasolta Ő felségének. Tisza István a kihallgatás után az újságírókat fogadta, s elöttük a fenti kijelentést tette. E pillanatban tehát a válság megoldásának vezérfonala ismét Tisza István kezében van. Tisza István azonban szükségesnek véli az összes pártvezérek bevonását a kibontakozás munkájában. Délután ez a hír a fővárosban szenzációt keltett.

A közös hadsereg mozgósítása.

Bécs, márc. 1.

Katonai körökben úgy tudják, hogy a közös hadsereg néhány magyarországi hadtestét már a legközelebbi napokban mozgósítják a Balkán felé.

A mozgósításra már minden előkészületet megtettek és a délvidékre már nagy mennyiségű hadianyagot szállítottak, mint ezt a minap már közölték és a szállításokat szakadatlanul folytatják.

Ujvidék pld. már katonai raktárrá alakult át és különösen nagy mennyiségű töltnyt szállítottak ide.

A készülődés állítólag azért szükséges, mert külügyi képviselőnk arról győződött meg, hogy kora tavasszal tehát már legközelebb a Balkánon a bandák sokkal erélye-

50 fillér

Egy lakás hirdetés

a Bácsmezei Naplóban.

50 fillér

sebb működés fognak kifejteni, mint eddig.

Miután pedig a porta is már megunt a békés reformokat és döntő ütközetre készül a bandák ellen, a monarkiának résen kell lenni, ha érdekeit kockára tenni nem akarja.

Forradalom Oroszországban.

Rostow, márc. 1.

A városban nagy a nyugtalanság, mert a munkások közt proklamációkat osztogatnak és ebben rablásra hívják fel őket.

Páris, márc. 1.

A „Humanité“ mai számában Gapon, a pétervári forradalom vezére nyílt levelet intéz a cárhoz, amelyben tudomására adja, hogyha nem enged, dinamitmerényleteket követnek el ellene és terrorisztikus rendszabályokat fognak alkalmazni.

Rosztev, márc. 1.

A város lakosságát nagyban nyugtalanítják ama híresztelések, hogy zavargások várhatók, mert a kikötői és egyéb munkások között kiáltványokat osztogatnak, a melyekben fosztogatásra szólítják fel őket.

Caritzin, márc. 1.

Az Ural-Volga-társulat kohómunkásai sztrájkba állottak.

Moszkva, márc. 1.

A városi tanács elhatározta, hogy a városi képviselet nov. 12-iki állami reformot követelő határozatának igazgatási uton történt törlése miatt a szenátushoz fordul.

A háború.

London, márc. 1.

A Reuter-ügynökség Kuroki tábornok főhadiszállásán lévő tudósítója jelenti 26-áról: A japánok tegnap fontos győzelmet arattak Rennenkampff tábornok felett, a mely különösen az általa elért harcászati előnyről fogva fontos. Az ütközet a hegyes vidékeken Jentajtól 30—40 mértföldnyire keletre folyt le. Kuroki tábornok gyalogsága kitűnt és a hegyes vidéken folytatott küzdelemben bebizonyította felsőbbbbségét az orosz lovasság felett. A japán jobb szárny állásai Pencsihónál vannak és dél felé, a Sahó mentén, nyugat felé pedig, a Taicsiho partján terjednek el. A tegnapi mozdulatnál a japán csapat, a melyet Pencsihotól toltak előre, kerülőt tett északra felől és az oroszokat maga előtt üldözte. Majd erős vonalakat szállott meg, délnyugat és északra felé haladt előre, fenyegette az orosz bal szárnyat és a Taicsihótól keletre foglalt állást. Rennenkampff tábornok másfél hadosztály lovasságot, egy hadosztály gyalogságot és egy lövészcapatot vezényelt. A főütközet Csin csan csengtől északra volt, hol az oroszok keményen védelmezték elsáncolt állásaikat.

London, márc. 1.

A Reuter ügynökség jelenti Tókióból: Kuroki 26-áról kelt jelentése szerint a japánok fényes győzelmet arattak Rennenkampff tábornok felett.

Moszkva, márc. 1.

Stüssel tábornok és neje a Csudov-kolostorban gyászistentiszteletet hallgattak az elhunyt Szergiusz nagyhercegért. Erzsébet nagyhercegnő is

jelen volt. A szállót, amelyben Stüssel lakik, egész nap nagy néptömeg vette körül. Moszkva város küldöttségének, amely a polgármesterrel élén kenyeret és sórt hozott a tábornoknak, kijelentette ez a polgármester üdvözlő beszéde után, hogy nem az oroszok hibája volt, hogy Port-Arturnak el kellett esnie.

— Ellentálltunk — ugymond — amig csak lehet. Már október óta a japánok hatalmában voltunk. A midőn az összes fontos erősségeket elfoglalták a négy kilométernyi vonalon minden pillanatban behatoltak Port-Arthurba. Fájdalomtelt szívvél voltam kénytelen Port-Arturt átadni, mert kötelességemnek tartottam a különben elmaradhatatlan vérfürdőt kikerülni. A japánoknak Port-Artur nagy áldozataiba került, amit nekem Nogi tábornok maga bevallott. Minálunk 580 tisztre 317 halott esett. Valamennyien megsebesültek. Voltak olyanok, akik nyolcszor kaptak sebet. 17.000 emberünk közül 4000 maradt meg a sebesülteket is ideértve. A hajóhadtól nem várhattunk segítséget. Az ellenséges tűz megsemmisítette. Az utolsó távirat, amelyet Kuropatkintól október 30-án kaptunk segítséget ígért. Kinai kémek azt mondták, hogy az oroszok közelednek, de a japánok szétosztották reményeinket ama hírükkel, hogy Roszdosztvenszky hajóhada még Madagaszkárnál van és a csapatok Mukdennél vannak, ott, ahol még most is. Így, lövészer és élelmiszer híján tovább nem tarthattuk magunkat.

Stüssel tábornok este Pétervárra utazott:

HIREK TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig. Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Március 4. A szabadkai kereskedő ifjak társulatának táncmulatsága a kereskedelmi egyesület helyiségében.

Március 5. A Katolikus Kegényegylet farsangi bálja az egyesület helyiségében.

Március 6. A Fehér Kerézt Egyesület szabadkai fiókjának japán-estélye a Nemzeti Kaszinó összes helyiségében.

Március 6. A szabadkai általános munkásszervezet táncvignála a Spitzer Ignác-féle vendéglőben.

Március 7. A m. á. v. altszti kör működő szakosztályának hangverseny nyel egy kötött házi estélye saját helyiségében.

Március 7. Nagy álarcos bál a Pest szálloda összes termeiben.

Március 9. Cigánybál, a Spitzer Ignác-féle vendéglőben.

— **A bíróság köréből.** Széll Pál, kir. törvényszékünk ujonnan kinevezett bírója tegnap tette le a hivatali esküjét és a telekkönyvi osztályban kezdte meg működését. A vizsgálóbíróul kirendelt dr. Costán Miklós is tegnap vette át dr. Salánky Józseftől új ügykörét, Salánky pedig a büntető tanácsban kezdte meg működését.

— **Áthelyezés.** Az igazságügy-miniszter Valihora István bácsalmási segédtelekkönyvvezetőt hasonló minőségben a szegedi törvényszékhez helyezte át.

— **A Szabad Lyceum felolvasása.** A szabadkai Szabad Lyceum-Egyesület, amidőn megalkulásakor kitűzte maga elé azt a célt, hogy szabadelőadások, felolvasások és esetleg művészi előadásokkal a közművelődést előmozdítani, felsőbb népnevelés érdekeit szolgálja, szívesen keresi föl azokat a köröket, hol e nemes céljának szolgálatot tehet. A Szabad Lyceum-

Egyesület legközelebbi felolvasása a főgymnasium dísztermében lesz megtartva e hó 5-én — vasárnap d. u. 5 órakor. A felolvasást dr. Winkler Elemér tartja a szabadkai jogász körök egyik nagyműveltségű fiatal tagja, aki a hírlapokban és a »Bácsországban« közlött dolgozatai által az irodalmi téren is szép műveket produkált. Felolvasásának tárgya: a bosszu. Érdekes téma ugy a magán jog, a criminalis, meg az ethika terén. Hányszor szolgált ez az emberiség szívéből kiirthatlan érzés a világ legelső költőinek feldolgozási tárgyul. Mindenesetre érdekes s rendkívül gazdag téma, mely Vinkler Elemér mesteri tolla alatt igen üdvös szolgálatokat tesz a Szabad Lyceum céljának. Belépő jegy 50 fill. Alapító, pártoló és működő tagok belépő díjat fizetnek, rokoncsaládtagjaik belépője 20 fill. Jegyek előre válthatók a Nagy-Tözsében, Taussig Vilmos, Kunetz testvérek, Heumann Mór, Sugár Béla urak üzleteiben.

— **Horovics Ernő halála.** Alig egy hónapja, hogy hirt adtunk egy munkás, derék ifjunak, Horovics Henriknek gyászos elhunytáról és ma ismét a szomorú kötelesség jut osztályrészünkül, hogy a minapi hirdadásunkat tovább fűzzük, azzal, hogy a kiküthathatlan végzet ugyanazon családból rövid néhány hét után a második bálványt ragadta el. Kioltotta újból egy törekvő, nemesszívű életnek fátylát. Horovics Ernő gépészmérnök ma reggel 5 órakor kiserkedett. Egy közbecsülésben álló derék család kálváriájának utolsó stációja a mai megrendítő haláleset. Horovics Ignác a Bácskai Hitelbank igazgatója vesztette el az elhunytban családjának szemefényét, a kinek évekig huzódó szenvedése ért ma fájdalom nélküli véget. — Törhellen munkakedv, ambíció egyesültek az elhunyt ifjuban, akit már egyetemi tanulmányainak kezdetén megtámadott a gyilkos kór. A derék ifjut nem törte meg az alattomos betegség, gyorsan és kitűnően fejezte be tanulmányait és még ezzel sem érte be, hanem a közelmúltban bámulatos lelki erővel áthajózott az új világba, hogy ismereteit tökéletesítse. Gazdag tapasztalatokkal, de pusztuló életerővel érkezett hazá a múlt nyáron, amióta élete csupán a hallással való viaskodás volt. Városunknak minden érző szívű polgára részvétellel osztozik a tragikus sorsu család gyászában, a melyről a következő gyászjelentést vettük: «A legmélyebb fájdalom és bánat szavaival adjuk tudtul, hogy drága gyermekünk és testvérünk Horovics Ernő okleveles gépészmérnök életének 25 évében március hó 1-én hajnali 5 órakor meghalt. Kihült porait március hó 2-án délután három órakor visszük ki gyászbaborult házunkból a zsidó temetőbe és helyezük családi sírboltunkban örök nyugalomra. Adjon a mindenható a drága elköltözöttnek békét, nyugalmat. Szabadkán, 1905. március hó 1-én. Horovics Ignác, Horovics Weisz Bella szülői, Horovics Gusztáv, Horovics Anna testvérei.»

— **Szabályrendeletjövahagyás.** Bezdán községnek egy kikötő és rakodó hely kijelölése és használata tárgyában alkotott szabályrendeletét a földművelésügyi miniszter jóváhagyta.

— **Uj páholyjogtulajdonosok.** A városi tanács, mint már megirtuk, a szinigazgató kérelmére elhatározta, hogy az első emeleti erkély két oldalán egy-egy új páholyt létesít, a melynek tulajdonjoga fölött ma dön-

töttek a tanácsülésben. Egyik páholy tulajdonjoga dr. Biró Károly polgármestert, a másiké pedig dr. Flatt Viktor közjegyzőt fogja illetni. A polgármester jelenlegi páholyának tulajdonjogát Vojnics Hajdu Antal földbirtokosnak ítelték oda.

— **Esküvő.** Fényes esküvő lesz vasárnap d. e. fél 12 órakor a helybeli szerb templomban. *Musizski* Dusán, a belgiumi szerb követség titkára esküszik örök hűséget *Sztajkovic*s Zorka kisasszonynak, *Sztajkovic*s György helybeli ügyvéd leányának. Az esküvői szertartáson a helybeli szerb dalárda fog énekelni.

— **Pályázat katonai alapítványi helyekre.** A hivatalos lap mai száma hozza, hogy a hadsereg nevelő- és képzőintézeteinél az 1905—6. iskolai évre mely alapítványi helyek üresednek meg. A megyékből pályázni óhajtók részére két alapítványi hely van a katonai alreáliskola I. évfolyamára és pedig egyikre bajai, a másikra pedig óbecsei ifjak pályázhatnak.

— **Tatarozás a torony alatt.** Toldják-foldják amennyire lehet, ódon városi székházunkat. A legodázhatatlanabb renoválást most a gazdasági ügyosztályban kezdték, amelynek korhadt padlózatát váltják fel újjal.

— **Sirba ázott méhmagzat.** Borzalmas leltre bukkant ma reggel a bajai temető öre. Feltűnt ugyanis a sírok közt jártában egyik sirdomb rendetlensége s mikor közelebről szemügyre vette a sirdombot, rémülve pillantott meg egy rongyokba burkolt méhmagzatot. A vizsgálat megállapította, hogy néhány nap előtt ásták a méhmagzatot a sirba és egy kőszá eb kaparhatta ki az alig egy arasznyi mélységben fekvő emberi magzatot. A rendőrség e rejtélyes eset felderítése végett erélyes nyomozó eljárást indított meg.

— **Meglopott idegen.** Molnár Imre csékvári lakos ma panaszt tett a rendőrségnél, hogy a Petőfi-utcai Három balta vendéglő udvarán levő kocsijáról ismeretlen tettes 45 korona értékű subáját ellopta.

A „Kath. könyvkereskedés és kölesönkönyvtár R. T. létjogosultsága.

Válasz „Egy róm. kath. könyvkereskedő üzletvezetőjének.“

Szegény Kath. könyvkereskedés és kölesönkönyvtár részvénytársaság! Még meg sem született, máris halálra van ítélve! „Egy róm. kath. könyvkereskedő üzletvezetője, vagy helyesebben „egy könyvkereskedéssel bíró róm. kath. vallásu család“ üzletvezetője ugyanis hivatalosan érzi magát arra, hogy „tiltakozzék“ annak létrejötté ellen. Ugyan mi jogon? Nincs-e bárkinek is megengedve Szabadkán még egy könyvkereskedést nyitni? Miért nem „tiltakoztak“ tavaly az „Antikvárium“, harmadéve Szigeti Jenő könyvkereskedésének megalapítása ellen? No de ne firtassuk az igazi okot, mert az üzletvezető ur is felhívásunkra adott válaszában inkább azt akarja bizonyítani, hogy az általunk jelzett szellemű könyvesboltra nincs szükség, mert Szabadkán egyik könyvkereskedőnél sincs e tekintetben hiba. Hát hiszen ha ez igaz volna, nem is adtunk volna neki alkalmat a „tiltakozásra“. De hát mondja csak, tisztelt üzletvezető ur, igazán „nem áll, hogy egy helybeli könyvtáros is arcpirító könyveket és képeket árulna“? Ugyan ne izéljen

kérem, hanem mondja meg inkább azt, hogy melyik nem árulja — hogy csak egy példát említsünk — Zóla regényeit? Pedig Zóla tudvalegőleg saját leányának nem engedte meg, hogy regényeit olvassa, mert féltette leánya ártatlanságát!! — Aztán ki mondta Önnek azt, hogy mi ezt a kölcsönkönyvtárt az iskolai ifjusági könyvtár ellenében akarjuk felállítani?

Ebben ön nagyon téved. Mert mi úgy tudjuk, hogy vannak Szabadkán olyan serdülő ifjak és leányok is, kik nem juthatnak az iskolai ifjusági könyvtárhoz, mert nem járnak iskolába: nos hát ezek számára szükséges a kath. kölcsönkönyvtár mert hogy az „antikvárium“ kölcsönkönyvtára erkölcsi szempontból kifogás alá esik, arról igen könnyen meggyőződhetik, csak nézze meg annak kirakatát. Abban azonban teljesen igaz van, hogy aki mást akar olvasni, az azután is csak fog magának találni más olvasni valót. de ez csak nem ok arra, hogy aki meg nem akarja, hogy a fia vagy leánya „mást“ olvasson, annak ne nyujtsunk módot arra, hogy olyan könyvtárból szerezzék be gyermekeiknek e szükséges szellemi táplálékot, amelyben más nem is kapható, minél fogva teljesen nyugodt lehet az iránt, hogy mit olvas a fia?!

Az ön által említett ellenőrzési jog, melyet csak az ügyészségnél lehet érvényesíteni, olyan gyenge eszköz kitűzött célunk elérésére, hogy szóba sem jöhet. Vagy gondolja, hogy akad olyan ügyészség, mely például a Magyar Figaro árusítását eltiltja? Mi alig hisszük. Ami meg azt a meggyőződését illeti, hogy „helybeli könyvkereskedők mindig meg fogják hallgatni a tisztelendő hitoktató urak figyelmeztetését,“ ezt maga sem hiszi el, mert hisz nem egyszer kaptuk figyelmeztetésünkre az ön által vezetett könyvkereskedésben is azt a választ, hogy „hát kérem, kénytelenek vagyunk ilyet is tartani.“

Hátra van még a tulajdonképeni ok, amiért „tiltakozik“ a tervbe vett könyvkereskedés ellen s ez az, hogy ez a vállalat a helybeli könyvkereskedőknek az existenciáját fogja csak megintatni, anélkül, hogy maga életképesse válnék. Hogy életképes lesz-e a tervezett vállalat vagy sem, az a jövő titka s úgy gondoljuk, hogy leginkább a leendő üzletvezető élelmességétől függ. De hogy kimutassuk, hogy nem tűztük ki célul a jelenleg már fennálló könyvkereskedések megbuktatását, teszünk önnek egy ajánlatot: Jegyezze a részvények kilenczted részét és legyen a felállítandó kath. könyvkereskedés üzletvezetője — hisszük, hogy a többi részvényesnek sem lesz ez ellen kifogása — azután oszlassa fel, illetőleg engedje át jelenlegi könyvkereskedését a kiselejtezendő áruk kiselejtezésével a részvénytársaságnak s ezzel azt hisszük, Ön sem fog anyagi kárt szenvedni, mi meg elértük célunkat: lesz egy minden tekintetben kifogástalan, megbízható kath. könyvkereskedésünk és kölcsönkönyvtárunk.

A szabadkai r. k. hitoktatók testülete.

Arlejtések és építkezések a megyében.

A dunapataj—bajai h. é. vasut ügye serényen mozog előre, úgy hogy a megvalósításra alapos kilátás van. Az érdekelt községek hajlandók a kért áldozatok meghozá-

sára. Legutóbb Rém község 40.000 koronát szavazott meg e célra.

A Bácsalmás állomáson levő felvételi épület átalakítása és két szárnyal való kibővítésével járó munkák kivitelének biztosítása iránt a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvetőségénél Budapesten megtartott versenytárgyalás alkalmával Kladek István szabadkai építőmester tette a két versenyző között az olcsóbbik ajánlatot 12.440 korona kiviteli összeggel.

Az újvidéki polgári leányiskola kibővítési munkáira a vallás és közoktatásügyi miniszterium újabb versenytárgyalást irt ki. A munkákra 53675 korona 82 fillér van előirányozva és az ajánlatok április 3-ig adhatók be. A tervek és feltételek Herczegh Zsigmond és Baumgarten Sándor budapesti műépítészek irodájában (Köztemető-ut 4) tekinthetők meg, míg a műszaki művelet másolati példánya a megye állam-építészeti hivatalnál is betekinthesz.

Építkezések — Bácsmegeyében. Bácsmegeye közgyűlése a megye több községében engedélyezett építkezéseket. Így Kishegyesen új jegyzői lakóépítést 15929 koronára előirányzattal, Bácsgyulafalvan községhez és jegyzői lakás építését 34.444 koronára előirányzattal, továbbá Zentán járdák és átjárók, Paripáson szerb iskola, Bácsfeketehegyen ártézi kut építését, engedélyt adott azonkívül Magyar-kanizsa községnek, arra hogy a nagy-terén húzódó árkot kitisztíttassa és az újvárosi ártézi kuttól a temető sarkáig vezető utat kiköveztesse.

A bajai színház építése még mindig késik, jóllehet a tervezéssel megbízott Bobula János fővárosi építész a terveket már régebben bemutatatta a városnak. A város azonban mielőtt az építéshez fogna még a szomszéd törvényhatóságok főmérnökeit is megkivánta hallgatni. E célból a napokban Baján értekezlet volt, melyen Zombor és Szabadka mérnökei is résztvettek. A város most már remélhetőleg kiírja a versenyt az építési munkákra.

Agyonlőtt betörő.

A torontálmegeyi Nagykomlós község határában a csendőrség üldözés közben a minap agyonlőtt egy veszedelmes gonosztevőt. A mult év őszén Kübekháza és a környékbeli községekben egymásután fordultak elő betörések. A csendőrség megállapította, hogy a betöréseket ugyanazon tettesek követték el, de a legnagyobb buzgalom mellett sem lehetett az illetőket kinyomozni.

E betörési időszakban elvittek Kübekházáról egy ottani gazdától 1400 korona értékű két lovat, kocsit és két lófelszerelést. A csendőrség ekkor megállapította, hogy ezen az ellopott fogaton vitték a betörők a rablásból összeharácsolt tárgyakat. Arra törekedtek tehát a csendőrök, hogy ennek a két lónak a nyomára akadjanak. A mult héten sikerült is a két lovat és kocsit Petrak községben Radován Jókó odaváló lakosnál feltalálni, aki aztán bevalotta, hogy a lovakat és a kocsit Punguleszku Pantelie nagykomlói lakos hagyta nála gondozás végett.

E felfedezés után a csendőrök megjelentek Nagykomlósra s amikor Punguleszku feltalálták legnagyobb meglepetésükre abban egy rég körözött hirhadt betörőre ismertek, aki különböző álnevek alatt már több évi fegyházat is ült. Namocsai őrsvezető vállatára fogta a veszedelmes embert, aki aztán be is vallotta, hogy az általa elkövetett betörések-ből származott tárgyak Nagykomlós község határában vannak elrejtve.

A csendőrök megbilincselve kiverték a határba Punguleszku, aki azonban, mikor a kocsiról le szállították, futásnak eredt. Az őrsvezető egy ideig üldözte a menekülőt, de mert nem tudta utolérni, fegyverével utána lőtt. A golyó a menekülőnek a nyakcsigolyáján hatolt be és a homlokán jött ki.

A meglőtt ember a lövés után elbukott s mire az őrsvezető hozzáfutott, már meg is halt. Az eset megvizsgálása végett Farkas Sándor hadbíró és Molnár Károly csendőrhadnagy szálltak ki a helyszínre.

TAVIRATOK

Kormányválság Norvégiában.

Krisztiania, márc. 1. A „Morgenbladet“ azt hiszi, hogy a két miniszter tegnapi visszalépése után az — egész kabinet lemondása rövid idő múlva várható.

Nagy sztrájk Kaposvárott.

Kaposvár, márc. 1. A kőműves sztrájk teljes erejével kitört Kaposvárott. A város valamennyi kőműves munkásai elhagyta a még alig felállított épület állványt, letette a szerzősámát és egymással szolidaritást vállalva — kimondták az általános sztrájkot.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtökön: Cyrano de Bergerac francia dráma (Pethes Imre felléptével).

Pénteken: János vitéz eredeti operette (ujdonság).

Szombaton: Ugyanez.

Vasárnap d. u. Zsidó honvéd, népsz.

este: János vitéz.

Hétfőn: Arany patkó, német vígjáték (ujdonság).

Elnémult harangok. Tegnap este a páros bérlőközönség előtt ment Rákosi és Malonyai színműve, amely nálunk szép sikerrel került először előadásra. A tegnapi telt ház is élénk elismeréssel adózott a hazafias szel lemtől áthatott darab kitűnő előadásáért, különösen pedig a rendezésért és a vezérszerep művészi ábrázolásáért Könyves Jenőnek, aki a szabadkai szokás ellenére és vasfüggöny hiányában is a vastappsal egyenértékű kitüntetésben részesült, amelyben a közönség nagy része az előadás végeztével nem távozott addig, míg a tüntető tapsokra a függöny megegyezzen fel nem gördült és Könyves tüntető éljenzés közben köszönte meg az elismerést.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Érdekes tárgyalások. A legközelebbi napokban két érdekes bűnügy kerül tárgyalásra a szabadkai kir. törvényszéknél. Az egyik Nagybarna József, az alsó Bácskának *Kánya* néven ismert réme, aki csak a minap akart kereket oldani a törvényszék fogházából, ahol vizsgálati fogságban volt. Huszonnyolcendbeli lopás és betörés vétsége terheli. — A másik vádlott *Bátori Jenő* volt szabadkai gépkereskedő, akit csalárd bukással, csalás büntetésével, sikkasztással és közokirathamissal vádol a kir. ügyészség. Mindkét tárgyalás előreláthatólag több napot fog igénybe venni.

Hol lehet legolcsóbban vásárolni

kész férfi öltönyt,
gyermek ruhát,
női kabátot
és paletot

Földes Samu

Szabadka, Főtér Vermes-palota.

Férfi öltöny	---	---	17 kor. felebb
Ulster	---	---	22 " "
Felöltő	---	---	17 " "
Gyermek öltöny	---	---	5 " "
Gyermek felöltő	---	---	9 " "

Külön osztály női konfekciókban.

Női Jaquetok	---	---	11 kor. felebb
Női Paletok	---	---	17 " "
Fiu és leánygallérok	---	---	5 " "

Irodalom.

A „Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár“ f. évi március 1-én kiadott 5-ik füzetében a könyvtári részben Dr. Lengyel Vilmos, a m. kir. számvevőszék osztálytanácsosa, folytatja „A községi háztartás és számvitel“ című nagy-érdeku kézi könyvet, melyet szak-örökben osztatlan elismeréssel fogadtak. Erre a kitűnő tollal, a legalaposabb tárgyi ismerettel megirt kézi könyvre különösen nagy szükségük van a községi előjáróság tagjainak, a községi és körjegyzőknek, a főszolgabíráknak, alispánoknak, — kik a községi számtartás vitelénél, illetőleg ellenőrzésénél nem nélkülözhetik ezt a becses kalauzt, mely a községi budget legbonyolultabb utvesztőjében is biztos utmutatóul szolgál. A nagyfontosságú kézi könyv, a tárgy terjedelménél fogva, csak a március 15-iki füzetben nyerhet befejezést. A „Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár“ ezen füzetének a döntvénytári része is felette fontos és aktuális most, midőn megkezdik az 1906. évre szóló országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének évenkénti kiigazítását. Ebben a füzetben közölve van a m.

kir. Kuriának a tavalyi felebbezések kapcsán hozott összesen tíz esetre vonatkozó elvi jelentőségű határozata, melylyel megállapítja a választói névjegyzék évenkénti kiigazításának határidejét tíz napban; — a nyugdíjazott tanító választói jogosultságát; — az adókiivetés hiánya nem szolgálhat a választó hátrányára; a ki adókiivetés alapján kéri a felvételt, annak oklevele nem számít, a nyugdíjazott szolga választó, az adótulfizetés az adókiivetést nem pótolja, az adószámla kivonat nem elégséges sem a lakás sem a személyazonosság igazolására, a részvénytársaságok hivatalnokait az üzleti helyiségnek megfelelő területben kell felvenni, a kinek két területben van jogosultsága csak személyesen kérheti, hogy mely névjegyzékbe kíván felvételt, ezt harmadik személy nem kérheti, a jogi személyek sem felszólamlási, sem észrevételezési joggal nem bírnak, még ha a felszólalásban foglaltak is aláírták a beadványt — a felszólalásra észrevételezték az illető választókerület névjegyzékében bentlétét igazolni kell, — továbbá a földművelésügyi miniszternek halászati kihágásra, a közigazgatási bíróságnak hagyatéki illeték, bélyegilleték, a kereskedelmi miniszternek jogosultsággal cégtáblák és nyomtatványok útján elkövetett ipari kihágási stb. ügyekben közérdekű elvi határozatai közöltetnek. A „Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár” előfizetési ára egész évre 12 kor, félévre 6 kor. negyedévre 3 kor. 1 óra 1 korona. A kéziratokat és előfizetési díjat Dr. Dolenc József ügyvéd, szerkesztő és kiadó címére: Budapest, VIII. József-körút 74. sz. sz. II. em. 11. ajtószám alá kell küldeni.

REGÉNY CSARNOK.

DIADAL.

Írta: Aczél Henrik.

2

II.

Mert természetesen a Barta Ákos regénye is a lánnyal kezdődött. Akibe fülig szerelmes volt már hatodik gimnázista korában. Mert, hogy Barta Ákos nemcsak holdas estéken aposztrofálta Gere Adélt, arról a »Napló«-ján és a lyrai költeményein kívül főtisztelendő Práger Bonifác ur is tanuskodhatna legjobban, aki igen sajtóságos és a görög stüdiómokkal s auctorokkal semmiképpen össze nem egyeztethető hieroglifikákat vélt felfedezni az iskolai extemporálékban. Hogy pedig a második pótérettségi után, mikor végre szellemileg is érettnek nyilvánították Barta Ákost, egyszerűen megkérte az imárottja kezét, arról kettőjükön kívül — úgy rémlik neki — már nagyon is profán lelkek is tudtak; így például Gere Mihály bácsi, az a szomorú szindarabokból jól ismert drámai apa, meg Lukács bácsi, az uradalmi kasznár, aki a szindarabokból szintén nem valami előnyösen ismert intrikus szerepkört töltötte be hangulatos tavaszéji találkákon.

Ilyen előzmények után mi sem természetesebb, mint hogy Barta Ákos filozopterből csakhamar újságíróvá vedlett, felcserélvén a tulságosan csendes pályát egy regényesebb színben tündöklő élettel. Tehetsége volt hozzá és hamarosan boldogult is Három évvel azután, hogy félénken, egy pár hatással a zsebében és egy kézirat-kötettel a hóna alatt kopogtatott a szerkesztőség ajtaján, három évvel azután már egy hatal-

mas napilap homlokán diszlett a Barta Ákos neve.

A férfiak irigyelték, az asszonyok csodálták a gyors carrierjeért Barta Ákost. (Naiv kislányok félénken és ábrándosan tekintettek rá, ünnepeit bálkirálynők, hódításuk művészetének egész erejével iparkodtak benne figyelmet kelteni maguk iránt. Hideg közömbössége, a melyen a leggyafurtabb asszonyi rafinéria is megtörött még érdekesebbé tette őt.

— Mi lehet az oka? találgatták egyre.

— Veszületett blazirtság — mondták mások.

És csak a kis fürge miniszteri tanácsosné, a kivel fültünően sokáig foglalkozott az athléta bálon Barta Ákos, csak azt találta fején a szüveget, mikor oda sugta egyik zsuron a kuriai bírónénak:

— Hát szerelmes a lekem. No perszel...

— Persze, hogy szerelmes, mondta utána unisono az egész asszony had egy kicsit a meglepetés hangján s pikáns hangsúlyozással. S közelebb huzódtak a kerek szalon asztalkához, a hol a tanácsosné roppant horderejű felfedezése megszületett. Mert hát hátra volt ám még a nagyobb kérdés, hogy kibe szerelmes hát Barta Ákos. Még a lányokat is kiküldték a kertbe, hogy annál fesztelenebbül tárgyalhassák ezt a lényeges témát.

Egy hét múlva tudta már egész Budapest, hogy Barta Ákos boldogtalan szerelmes.

— Ostoba. Hiszen ha akarna boldog is lehetne... Minden ujára találhatna tíz kedvest... — mondták gunyosan az emberek.

Épen ez bántotta Barta Ákost is. Boszantotta őt egy-egy komoly órában az a gondolat, hogy ő, a kiért annyi elegáns, törékeny és selymes lány eped titkos szerelemmel, ugy belé van habarodva abba az ostoba falusi libába, Here Adélba, a kinek semmi egyéb különös sajátsága nincs, mint az, hogy búbajosán szép, elragadóan édes.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:
DUGOVICH IMRE.
Laptulajdonosok: AZ ALAPÍTÓK
Szerkesztőségi és kiadóhivatali
telefon szám: 62.

2393/1905. tan. sz.

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint 10296 m² kocsit, 247 m² utátjáró részben asphalt, részben keramitból való elkészítésére ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Szállítandó ugyanezen munkákhoz 548 flmtr. metszett szegélykő és átrakandó lesz 690 flmtr. régi metszett szegélykő.

Az ajánlati tárgyaláson csak oly vállalkozók vehetnek részt, akik hazai termelésű építkezési anyaggal rendelkeznek és hasznló nagyobb munkálatokat már sikeresen végeztek.

Bánatpénz: 6000 korona.

Ajánlati határidő 1905. március 10. d. e. 10 órája, a meddig az összes ajánlatok a városi tanácsra címezve benyújtandók.

Részletes feltételek a posta-díj és 1 kor. másolási-díj beküldése ellenében a városi mérnöki hivatalnál kaphatók.

Szabadkán, 1905. február 27.

Dr. Biró Károly,
polgármester.

Nyomatott a kiadók Kladek és Hamburger könyvnyomdájában Szabadkán.

LAKÁS HIRDETŐ.

50 fill. Egy fill. 50 lakás hirdetés!

Deák-utcában

egy emeleti lakás kiadó

május 1-től. — Cim a kiadóban.

Eladó a Tompa-utcában a Vöröskert — — ökörszököl közelében egy kert 235 négyszögöl területtel, 30 meter utcai vonallal, mely házépítésre legalkalmasabb, jutányos áron, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Cim a kiadóban.

Egy nagyobb

üzleti helyiség

a Rudics-utcában május 1-től kiadó.

Tiszt uraknak

alkalmas az új honvédlaktanya közelében, egy igen szép lakás istállóval kiadó. — — Cim a kiadóhivatalban.

Petőfi-utcában egy szép

emeletes uri lakás

május 1-től kiadó. Cim a kiadóban

Korcsmahelyiség

30 év óta fennáll, jó forgalmu helyen, a Zombori-uton

kiadó.

Bővebbet Brummer Gvulanál Zombori-uton.

4 szobás uri lakás

fürdőszobával és hozzátartozó mellék-helyiségekkel kiadó. Cim a kiadóban.

Szőlővessző!

A világhírű

DELAWARE

adja a legjobb bort.

Oltani, permetezni nem kell.

A filokszarának ellenáll!

Leírását ingyen küldöm meg bárki-nek. — Nagymennyiségű Delaware-vessző és

szőlőoltvány-eladás!

Cim:

Szijgyártó Nagy Mihály,

Felső-Segesd.

Lugasvesszők 20 drb, két óriással csak 10 korona.

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a városi közönsége tulajdonát képező, a szegedi szőlők és vasut között húzódó u. n. párhuzamos uton kiszedett nyárfák f. évi március hó 6-án d. e. 10 órakor a helyszínén azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

Kelt Szabadkán, 1905. márc. hó.

A városi tanács.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér

Tanoneul felvétetik egy jó házból való fiu faszobrászathoz. — Cim a kiadóhivatalban.

Banknál bizalmi pénzeszedői, esetleg házimesteri állást keres egy tisztességes, józan előéletű egyén. Szükség esetén ovadékat is letesz. Cim: Lódi Sándor, Ó-Morovica 948.

Lakás változás. Özv. Hamburger Mária okleveles szülész nő lakását Petőfi-utca (csirke piac) idb. Illés Antal ur házába helyezte át.

Mindenki vásároljon az Antikváriumban: Képes könyvek, ajándék könyvek, képes levelezőlapok drbja 1 kr levél papírok, emlék könyvek bámulatos olesón az Antikváriumba Szabadkán Petőfi u. 88 sz. Blum háza gymnasium áttalában. Kölesönkönyvtár havi 30 kr. díj. Hangjegyek, könyvek használtak vétetnek és eladotnak.

Kedvező feltételek mellett czimbalom-órákat ad egy szakképzett czimbalom-tanító. Czím a kiadóban.

Eladó egy nagykiterjedésű szőlő a rajta lévő házzal. Cim a kiadóban.

Egy fiatal segéd a fűszerszakmából kerestetik, aki a magyar és szerb nyelvet tökéletesen bírja. Cim a kiadóhivatalban.

Fajalma. Kiváló szép, legnemesebb fajalmát szállítok, kilóját 50 fillérjével; ötkilós mintakosárral bérmentesen 3-50 koronáért. Mertz Károly, Nagyváradon.

Biztos jövő ügyes kereskedőnek, rendezek rőfös, rövidáru és cipő fióküzletet május hó 1-ére, 2-3 ezer korona biztosíték mellett, Neumann Eleknel, Kaposváé, ugyanitt egy fiatalabb segéd azonnal felvétetik.

Előkelő részvénytársaság érettségizett, a magyar és német nyelvben, valamint a gépirásbau jártas gyakornokot keres. Ajánlatok „Jövő 37764” szám alatt Schwarz József központi hirdető irodájába (Marokkai-utca) címzve.

Palicson 5 kapa szőlő igen alkalmas építkezésre jutányosan eladó Cim a kiadóban.

Helyi és vidéki égnőkök magas jutalék mellett felvétetnek. Kik ily módon alkalmazzattak, előnyben részesülnek. Cim a kiadóhivatalban.

A kertek rendezésére

a kertkedvelő n. é. közönség becses pártfogását felhivom az évek óta fenálló kereskedelmi kertészetemben eserepes növények, rózsafák s melegágyi saláta, retek, ugorka, méltányos árou kapható.

Villák, udvazi kertek, nagyobb parkok létesítése s annak javítása, a nyári idényen való gondozása, szőnyegányak s egyéb növények kiültetését jutányosan és pontosan eszközölk.

Telepem: Nagys. dr. Purgly-féle kert, az új lelenház háta megett, villamos megálló, szegedi szőlők egyenes ut be a kertészetbe. Meleg ágy terményeim u. m. retek, saláta stb. KISS ISTVÁN fűszerkereskedésében Kossuth-utcában kaphatók.

Ugyanott egy jó családból való 13-15 éves fiu gyakornokul felvétetik azonnal.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve tisztelettel

Vágó György,
kereskedelmi műkertész.